

HOGYAN VONHATÓ BE EREDMÉNYESEN A CIVIL TÁRSADALOM A TERRORIZMUS ELLENI KÜZDELEM FOLYAMATAIBA?

Ez a tanulmány az „NGO Engagement in Counter-Terrorism Processes in Africa” (A nem kormányzati szervezetek bevonása a terrorizmus elleni küzdelem folyamataiba Afrikában) című projekt keretében készült. A projekt az Open Society Human Rights Initiative támogatásában részesült. A tanulmányban megfogalmazott vélemények nem feltétlenül tükrözik az Open Society Foundations álláspontját.

**OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS**

Tartalomjegyzék:

Bevezetés.....	3
Az értékelési folyamat dióhéjban	6
A kölcsönös értékelő jelentés szerkezetének érthetőbbé tétele - a megállapítások magyarázata.....	8
Nyomonkövetési eljárások.....	14
Az FSRB tapasztalatai a nyomonkövetési eljárásokkal.....	16
A kölcsönös értékelő jelentések és a nyomon követés hatása nemzeti szinten	19
Mely pontokon kapcsolódhatnak be a nonprofit szervezetek a nyomon követésbe?	25

BEVEZETÉS

Világszerte több mint 190 joghatósági területen követik a pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó – a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) által megfogalmazott és értékelt – **40 ajánlást**.¹ Közülük a 8. ajánlás foglalkozik a civil társadalommal, azaz – az FATF szóhasználatában – a nonprofit szervezetekkel.

A FATF meghatározása értelmében a nonprofit szervezet olyan jogi személy, szerveződés vagy szervezet, amely elsődleges rendeltetése szerint pénzeszközöket gyűjt vagy folyósít karitatív, vallási, kulturális, oktatási, társadalmi vagy önszegélyezési célokra vagy egyéb jellegű jótékonyági tevékenységek folytatásához.

Az ajánlások betartását időről időre értékeli az FATF vagy a világ szinte minden országában működő, FATF-hez hasonló jellegű regionális szervek (FSRB-k) egyike.²

Ezeknek a kölcsönös értékelési eljárásoknak az eredményeképpen valós következményekkel járó minősítések születnek, amelyek befolyásolják az országok kötvénybesorolását, pénzpiaci finanszírozáshoz jutását, kereskedelmét és beruházásait. Bebizonyosodott, hogy ezek védelme érdekében sok kormány hajlandó csorbítani az emberi jogokat és a polgári szabadságjogokat. 2014 óta számos ország pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni előírásokra hivatkozva korlátozott emberi jogokat, köztük olyan alapvető szabadságjogokat, mint az egyesülés, a gyülekezés és a véleménynyilvánítás szabadsága (a polgári szabadságjogok). Egyes kormányok korlátozták a külföldi finanszírozás igénybevételének lehetőségét, akadályozták a belföldi forrás-szerzést, súlyos terhet jelentő beszámolási követelményeket vezettek be, vagy más módon túlszabályozták a szektort, ezzel megsértve a nemzetközi emberi jogi jogszabályokat.

Az elmúlt négy év során nonprofit szervezetek nemzetközi összefogás keretében³ eredményes egyeztetéseket folytattak az FATF-fel, ami a 8. ajánlás jelentős mértékű átdolgozásában csúcsonyult ki 2016-ban.⁴ Az FATF elismerte, hogy valóban súlyos korlátozásokat róttak a nonprofit szervezetekre anélkül, hogy ezzel érdemben előmozdították volna a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem céljainak elérését, egyúttal azt is leszögezte, hogy nem minden nonprofit szervezet van kockázatnak kitéve. **Az FATF most arra kéri fel az országokat, hogy végezzenek kockázatértékelést, és állapítsák meg, hogy fennáll-e a nonprofit szervezeteknél**

¹ Az FATF-ről további információk a következő internetcímen érhetők el: <http://www.fatf-gafi.org/about/>

² Más néven az FATF társult tagjai, lásd: <http://www.fatf-gafi.org/about/membersandobservers/>

³ További információk a következő internetcímen érhetők el: www.fatfplatform.org

⁴ Az érdekképviseleti tevékenységek és sikerek időrendi áttekintése: <http://ecnl.org/a-string-of-successes-in-changing-global-counter-terrorism-policies-that-impact-civic-space/>

a terrorizmusfinanszírozás veszélye, és ha igen, melyeknél. Az országoknak e megállapítások alapján olyan kockázatkezelő intézkedéseket kellene elfogadniuk, amelyek csak a veszélyt jelentő nonprofit szervezetekre irányulnak, és arányosak a veszély mértékével.

Ez rendkívül fontos politikai irányváltást jelent, és elengedhetetlen a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni szabályok helytelen alkalmazásából eredő korlátozások elkerüléséhez. A nemzetközi politikai irányváltás azonban önmagában nem elegendő. Bebizonyosodott, hogy **sem az értékelők, sem a kormányok nem értik az új szabályokat, és nem tudnak alkalmazkodni hozzájuk, ami hátrányosan érinti a nonprofit szervezetek munkáját és jogait.** Az FATF-értékelésekben esetenként még mindig előfordulnak a szektorra nézve ártalmas kifejezések (például a teljes szektor fokozott felügyeletére és ellenőrzésére irányuló felhívások, a nonprofit szervezetek forrásszerzésére vonatkozó szigorúbb szabályok, valamint a nonprofit szervezetek bejegyzéséhez teljesítendő szigorúbb kritériumok). Egyes kormányok továbbra is a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel indokolják az általánosító korlátozások alkalmazását.

A nehézségek regionális és nemzeti szinten jelentkeznek. Az FATF-előírások teljesítése nagyon összetett és nehézkes folyamat. Kevés nonprofit szervezet van tisztában az FATF jelentőségével, és még kevesebben tudják, hogyan reagáljanak rá, és miként vegyenek részt az értékelési folyamatban. Az FATF ugyan nyújt némi iránymutatást a 8. ajánláshoz kapcsolódó különböző szempontokról, de nem részletezi, hogyan kellene az országoknak kockázatértékelést végezniük, vagy bevonniuk a nonprofit szervezeteket az értékelésekbe.

Ezenkívül kevésbé ismert, hogyan folytatható az együttműködés a nonprofit szervezetekkel, miután hivatalosan lezárult az értékelés, és az FATF elfogadja az adott országra vonatkozó értékelő jelentést. Ez azért fontos, mivel a kormányoknak gyakran kell intézkedéseket hozniuk az értékelő jelentésben foglalt megállapítások alapján, illetve bemutatniuk, hogy a megállapításokra válaszul milyen intézkedéseket hoztak. **Az országok jellemzően a folyamat e pontján szoktak további szabályokat előírni a nonprofit szervezetek szektorára vonatkozóan,** amivel akaratlanul is korlátozó intézkedéseket hoznak. Néha kifogásként használják a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet arra, hogy szándékosan korlátozzák a civil szférát. A nonprofit szervezeteknek szerepük van a fennálló vagy potenciális korlátozások elleni fellépésben és azok enyhítésében. Még az FATF értékelés utáni (nyomonkövetési) eljárása sem teljesen ismert.

Idézet az FATF honlapjáról: *A jelentés elfogadása után az országoknak orvosolniuk kell a benne megjelölt hiányosságokat. Az értékelés utáni nyomon követés minden országra kiterjed. Az előírásoknak nagyrészt megfelelő és a még fennálló hiányosságok orvoslása iránt bizonyítottan elkötelezett országok esetében ez megvalósulhat a végrehajtott kiigazításokról szóló jelentések rendszeres készítésével, de akár nyilvános figyelmeztetés is kiadható azon országok ellen, amelyek nem mutatnak kellő előrelépést a legsúlyosabb hiányosságok kiküszöbölése terén.*

A polgári szabadságjogok gyakorlati védelme érdekében ez a tanulmány a nemzetközi szinten elért eredményekre építve azt hivatott elérni, hogy ezeknek az eredményeknek a hatásai az egyes országokban is érződjenek. A civil társadalmi szereplők megtudhatják belőle, hogyan működhetnek közre az FATF folyamataiban, különös tekintettel **azokra a teendőkre, amelyek azután következnek, hogy az országértékelés lezárult, az országoknak pedig végre kell hajtaniuk az FATF ajánlásait.**

AZ ÉRTÉKELÉSI FOLYAMAT DIÓHÉJBAN

Az FATF vagy az FATF-hez hasonló jellegű regionális szervek időszakosan mind a 40 ajánlás végrehajtása alapján értékelik az országokat. Az FATF-ajánlások tekintetében a következő minősítések állapíthatók meg: **megfelel, nagyrészt megfelel, részben megfelel és nem felel meg.**

Ha valamely ország nem teljesíti kellőképpen az ajánlásokat, az nemzetközi politikai nyomást vonhat maga után a jogszabályok módosítása iránt, ronthatja a hitelkockázati besorolást, továbbá a nemzetközi banki ügyletek korlátozáshoz és (szélsőséges esetben) szankciókhoz vezethet.⁵ Az értékelések ezért rendkívül eredményesen ösztönözhetik az FATF szakpolitikai előírásainak végrehajtását.

2014-ben az FATF új értékelési módszert vezetett be⁶. Ennek a módszernek részét képezi az eredményesség értékelése is, amely az előírások végrehajtását illetően túlmutat a pusztán technikai (kizárólag jogszabályi) megfelelés vizsgálatán. Az értékelők nemcsak azt ellenőrzik, hogy a jogszabályok megfelelnek-e az FATF-előírásoknak, de a meglévő pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni intézkedések hatására is odafigyelnek, kitérve arra, hogy a gyakorlatban is eredményesek-e.⁷

Az értékelések két, egymással összefüggő részből állnak:

- az egyik a technikai megfelelés, amelynek esetében azt kell értékelni, hogy hatályban vannak-e a szükséges jogszabályok és más előírt intézkedések, és létezik-e a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni mögöttes intézményi keretrendszer;
- a másik az eredményesség, amelynél azt kell értékelni, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni rendszerek működnek-e, és az ország mennyiben tudja elérni az elvárt eredményeket.

A teljes értékelési folyamat jellemzően több mint egy évet vesz igénybe, és számos lépésből áll, amely alapján nagyjából három szakaszra osztható az alábbiak szerint⁸:

- (1) felkészülés az ország értékelők általi felkeresésére (helyszíni látogatás): ennek keretében össze kell állítani az értékelő csoportot, meg kell osztani az előkészítő anyagokat, és meg kell kezdeni a jogszabályok technikai megfelelésének ellenőrzését (dokumentumalapú vizsgálat);

⁵ Az FATF közleményei a nagy kockázatot jelentő joghatósági területekről: [http://www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/?hf=1Q&b=Q&s=desc\(fatfreleasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/?hf=1Q&b=Q&s=desc(fatfreleasedate))

⁶ Az FATF értékelési módszerének leírása: <http://www.fatf-gafi.org/documents/documents/4th-round-procedures.html>

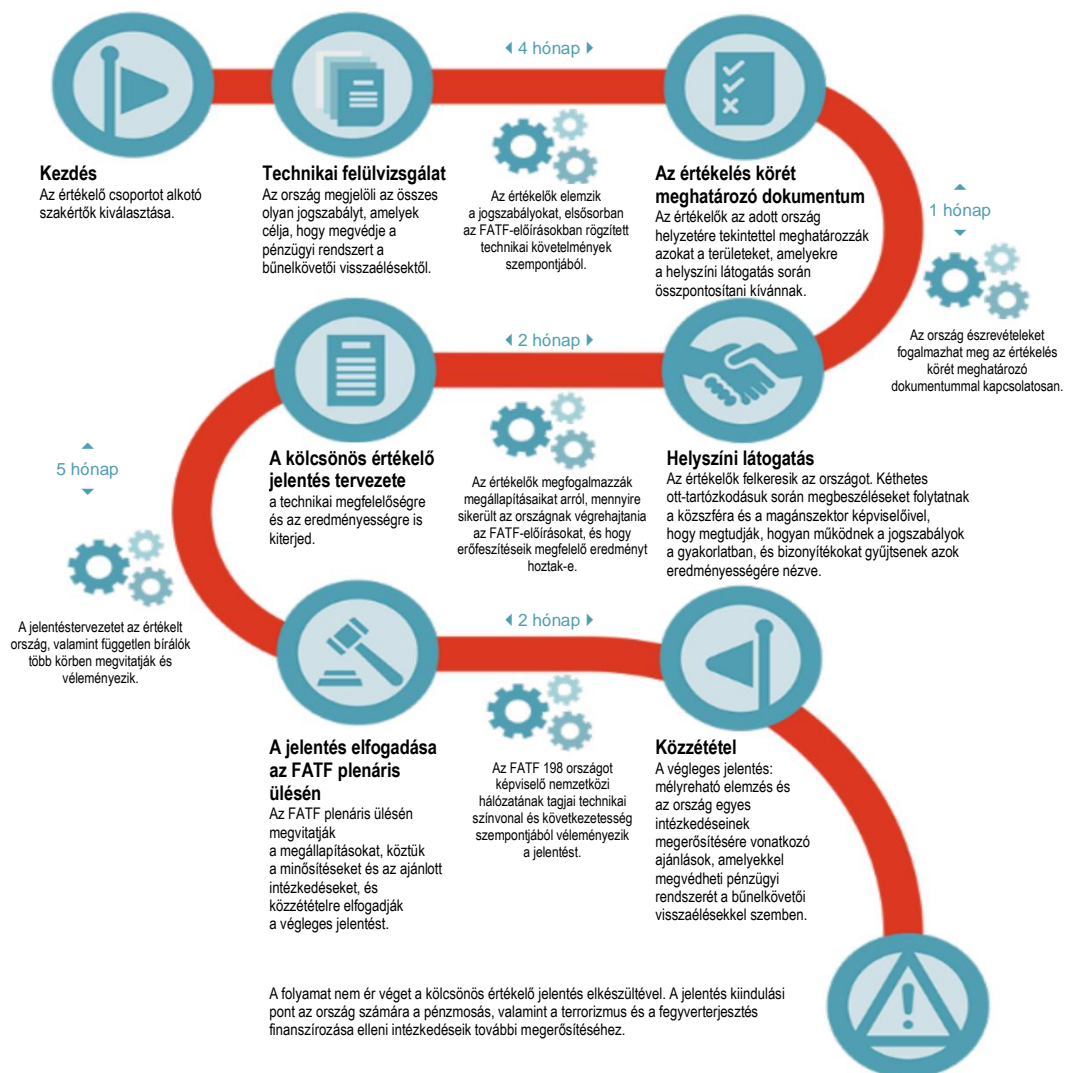
⁷ Ezt a módszert az FATF és az FATF-hez hasonló jellegű regionális szervek (FSRB-k) mellett más értékelést végző szervezetek, így a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank is alkalmazza.

⁸ Az értékelési folyamatot ismertető videó: <https://www.youtube.com/watch?v=lrA9k3uZGRk>

- (2) az értékelő csoport helyszíni látogatása az országban: ennek során az értékelők megbeszélést tartanak, és megvitatják a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni rendszer eredményességét a kormányzati tisztviselőkkel, valamint az intézmények és különböző ágazatok képviselőivel, köztük nonprofit szervezetekkel;
- (3) helyszíni látogatást követő elemzés: ennek során az értékelők kölcsönös értékelő jelentést készítenek, valamint megvitatják és pontosítják az országból és az FATF titkárságtól kapott tájékoztatást és észrevételeket. Végezetül elfogadják és közzéteszik a jelentést.

Az értékelési folyamat lépéseinek részletes leírása az 1. mellékletben található.

A kölcsönös értékelési folyamat

Forrás: az FATF honlapja, értékelési eljárások

A kölcsönös értékelő jelentés elfogadását és közzétételét követően az országot – átfogó minősítésétől és az FATF-előírásoknak való megfelelésétől függően – rendes vagy megerősített nyomon követés alá helyezik. A nyomon követés célja, hogy az országot előrelépésre sarkallja a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni előírások végrehajtása terén, és értékelje az ebben elért eredményeket. Az értékelés tehát gyakorlatilag egy végtelen folyamat.

Ami a folyamat bizalmasságát illeti, rendszerint az értékelés során született összes dokumentum, észrevétel és információ titkos – a közzétett jelentést kivéve. Ez nagyban megnehezíti, sőt, akár el is lehetetleníti, hogy harmadik felek (például nonprofit szervezetek) hivatalosan, érdemben hozzájáruljanak a folyamat lebonyolításához.

Az FATF/FSRB titkárságának meghatározó szerepe van a folyamatban:

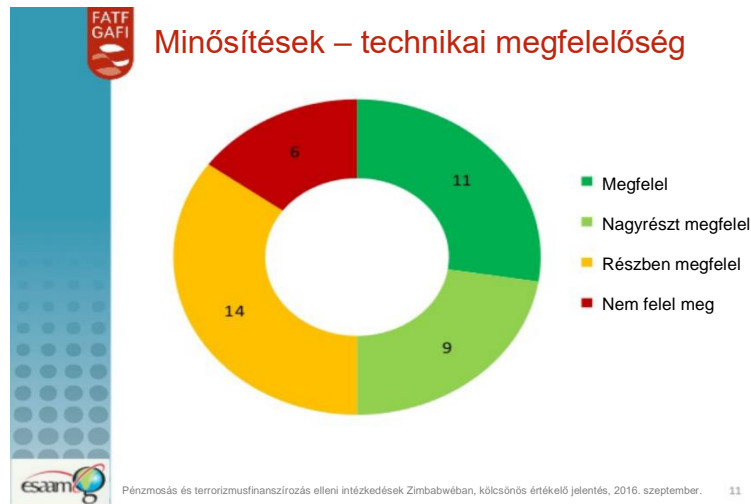
- támogatja az értékelő csoportot és az értékelt országot;
- odafigyel a minőségre és a következetességre;
- ügyel a folyamat és az eljárások követésére;
- segíti az értékelőket és az értékelt országot, hogy – a korábbi plenáris üléseken született határozatokkal összhangban – értelmezni tudják az előírásokat, a módszert és a folyamatot;
- gondoskodik arról, hogy az értékelők és az értékelt országok betekinthessenek a vonatkozó dokumentumokba; projektvezetőként irányítja a folyamat és egyéb feladatok végrehajtását az eljárásokban foglaltak szerint.

A titkárság átfogó szerepére és a teljes folyamat bizalmas jellegére tekintettel a civil társadalom képviselőit ésszerűen az FATF/FSRB titkárságán keresztül érdemes bevonni a folyamatba.

A KÖLCSÖNÖS ÉRTÉKELŐ JELENTÉS SZERKEZETÉNEK ÉRTHETŐBBÉ TÉTELE – A MEGÁLLAPÍTÁSOK MAGYARÁZATA

A kölcsönös országértékelések hatékony módszert kínálnak az FATF-előírások végrehajtására, ezért fontos, hogy az értékelők ne csak magukat az előírásokat ismerjék, de tisztában legyenek az értékelésük tárgyát képező szektor körülményeivel is. **Az országok FATF-előírásoknak való megfelelését értékelő csoportokban általában véve nincsenek civil társadalmi kérdésekkel foglalkozó szakemberek vagy szakértők,** tagjai inkább pénzügyi, büntetőjogi, illetve igazságszolgáltatási háttérrel rendelkező szakemberek. **Ezenkívül az értékelők nem részesültek külön képzésben a 8. ajánlásról vagy a civil társadalmat esetlegesen érintő kérdésekről,** illetve a 8. ajánlás alapján végrehajtott intézkedések eredményességéről, mivel összesen 40 ajánlással kell foglalkozniuk, a 8. ajánlás pedig „kevésbé fontos az FATF-előírásokon belül”. Mindazonáltal tartós hatást fejt ki.

Az értékelési folyamat végén az eredményeket és a megállapításokat a kölcsönös értékelő jelentés összegzi, amely nagyjából két részből tevődik össze: az egyik az eredményességgel és a közvetlen eredmények megvalósításával kapcsolatos megállapításokat, a másik pedig a technikai megfelelésre vonatkozó megállapításokat tartalmazza. A kölcsönös értékelő jelentés emellett a minősítéseket is megadja minden egyes közvetlen eredmény és ajánlás tekintetében.⁹

Forrás: Az FATF honlapja

A kölcsönös értékelő jelentésnek nincs egységes formátuma, ami néha megnehezíti a szakaszaik közötti eligazodást. A legutóbb közzétett – főként az FATF kölcsönös értékelő jelentéseiből vett – példák alapján azonban meghatározható néhány olyan közös jellemző, amely megkönnyíti bizonyos, a nonprofit szervezetekkel kapcsolatos információk megtalálását.¹⁰

A kölcsönös értékelő jelentések rendszerint vezetői összefoglalót is tartalmaznak, amelyből tájékozódni lehet az adott országra vonatkozóan felsorolt kiemelt intézkedésekről, és megtudható, hogy valamelyik említ-e nonprofit szervezeteket. **A kölcsönös értékelő jelentés először általában** ismerteti az ország pénzmosási/terrorizmusfinanszírozási kockázataival kapcsolatos háttér-információkat és az általános helyzetet. Ezután rátér az ország pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni szakpolitikai és szabályozási/jogi/működési keretére, a megelőző intézkedésekre, a felügyeletre és az együttműködésre. Ebben az első néhány szakaszban a kölcsönös értékelő jelentés azt értékeli, hogy az ország mennyire eredményesen hajtotta végre az FATF-előírásokat.

1. **Az eredményesség** minősítése az eredményességi értékelés során, 11 közvetlen eredmény alapján történik. A 11 közvetlen eredmény tekintetében alacsony,

⁹ Az FATF országminősítési táblázata: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/4th-Round-Ratings.pdf>

¹⁰ Lásd például az FATF Mexikóról szóló, 2017. évi kölcsönös értékelő jelentését: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/MER-Mexico-2018.pdf>

közepes, jelentős és magas szintű eredményesség állapítható meg.¹¹ A terrorizmusfinanszírozást megelőző intézkedésekre és pénzügyi szankciókra vonatkozó 10. közvetlen eredmény kapcsolódik a nonprofit szervezetekhez.

10. közvetlen eredmény: A terroristákat, a terrorszervezeteket és a terrorizmus finanszírozóit megakadályozzák a pénzeszközök gyűjtésében, mozgatásában és felhasználásában, valamint a nonprofit szervezetekkel való visszaélésben.

A kölcsönös értékelő jelentés rendszerint a **terrorizmus finanszírozásáról** szóló szakaszában foglalkozik a **10. közvetlen eredménnyel**, és itt tér ki egyebek mellett a nonprofit szervezetekre is. A dán kölcsönös értékelő jelentés például a „Célzott megközelítés, tájékoztatás és a veszélyeztetett nonprofit szervezetek felügyelete” című alszakaszban gyűjti össze a nonprofit szervezetekkel kapcsolatos információkat.¹² A mexikói kölcsönös értékelő jelentésben a 4. fejezet „Terrorizmusfinanszírozás és terrorcélú fegyverterjesztés” című szakasza alatt szerepelnek nonprofit szervezetekkel kapcsolatos információk.

Milyen információkat érdemes keresni a 10. közvetlen eredményről és a nonprofit szervezetekről szóló részben?

(1) Meg kell vizsgálni, hogy vannak-e az esetlegesen a nonprofit szervezetekről – nemzeti kockázatértékelés részeként vagy önállóan – végzett kockázatértékeléssel kapcsolatos megállapítások. Meg kell keresni, hogy voltak-e le következtetéseket a veszélyeztetett nonprofit szervezetekre nézve, és ha igen, melyek ezek. Hogyan ítélik meg az értékelők az elvégzett kockázatértékelés minőségét – elengedő volt-e annak megállapítására, hogy a nonprofit szervezetek mely alcsoportja van ténylegesen kitéve a terrorizmusfinanszírozás veszélyének? Mindezekből kiderül, hogy a nyomkövetési eljárás során gondoskodni kell-e alaposabb kockázatértékelésről.

(2) Ellenőrizni kell, vannak-e arra vonatkozó megállapítások, hogy az ország megvizsgálta-e azoknak az intézkedéseknek – köztük jogszabályoknak – a helyénvalóságát, amelyek a terrorizmusfinanszírozás támogatására felhasználható nonprofit szervezetekre vonatkoznak, hogy arányosan és eredményesen lehessen fellépni a feltárt veszélyekkel szemben. Ez elkülönül ugyan, mégis függ a kockázatértékeléstől, és befolyásolhatja az országban hozott további jogalkotási vagy más intézkedéseket.

¹¹ Közvetlen eredmények: <http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/effectiveness.html>

¹² A Dániára vonatkozó kölcsönös értékelő jelentés a következő internetcímen érhető el: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/MER-Denmark-2017.pdf>

(3) Meg kell vizsgálni, hogy vannak-e az intézmények által a nonprofit szervezeteknek nyújtott tájékoztatással kapcsolatos megállapítások. Elegendő volt a tájékoztatás? Valóban megtörtént? Milyen további teendők vannak még? A kölcsönös értékelő jelentés általában jelezni szokta, ha a kormányoknak fokozniuk kell a nonprofit szervezetek tájékoztatását, ami ideális belépési pontot kínál a nyomkövetési eljárásba.

(4) Ellenőrizni kell, hogy tettek-e megállapításokat azokkal a célzott megközelítésekkel és intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek célja, hogy védjék a nonprofit szervezeteket a terrorizmusfinanszírozási visszaélésekkel szemben; illetve tettek-e megállapításokat a nonprofit szervezetek felügyeletére rendelkezésre álló intézményi kapacitással kapcsolatban. Eredményesek ezek az intézkedések? Milyen hiányosságok vannak a tájékoztatás, a fellépés, a szabályozás stb. terén? Mindezekből következtetni lehet a nyomon követés során esetlegesen szükségessé váló jogalkotási intézkedésekre.

A kölcsönös értékelő jelentés e szakasz végén megvizsgálja, hogy a hatályos kormányzati intézkedések összhangban vannak-e a különböző ágazatokra – köztük a nonprofit szektorra – vonatkozóan meghatározott kockázati profilokkal, és következtetéseket fogalmaz meg arról, mennyire eredményesek a hatályos intézkedések, vagyis milyen az eredményességi szintjük a 10. közvetlen eredmény tekintetében.

2. **A 8. ajánlással és a nonprofit szervezetekkel kapcsolatos információk** rendszerint a technikai megfelelőségről szóló szakaszban található olyan alcímekkel, mint például „A 8. ajánlás és a nonprofit szervezetek”. Ez a szakasz a 8. ajánlás és a kapcsolódó értelmező megjegyzés alapján meghatározott kritériumok szerinti értékelést és súlyozást tartalmaz.¹³

Milyen információkat érdemes keresni a 8. ajánlásról szóló részben?

(1) A 10. közvetlen eredménnyel foglalkozó eredményességi szakaszhoz hasonlóan itt is előfordulhatnak az esetlegesen a nonprofit szervezetek tekintetében – nemzeti kockázatértékelés részeként vagy önállóan – végzett kockázatértékelés során tett megállapítások. Meg kell keresni, hogy adott esetben milyen következtetéseket vontak le a veszélyeztetett nonprofit szervezetekre nézve. Hogyan ítélik meg az értékelők az elvégzett kockázatértékelés minőségét – elegendő volt-e annak megállapítására, hogy a nonprofit szervezetek mely alcsoportja van ténylegesen kitéve a terrorizmus-

¹³ A 8. ajánlás és a kapcsolódó értelmező megjegyzés a következő internetcímen érhető el: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

finanszírozás veszélyének? Mindezekből kiderül, hogy a nyomkövetési eljárás során gondoskodni kell-e alaposabb kockázatértékelésről.

(2) A 10. közvetlen eredménnyel foglalkozó eredményességi szakaszhoz hasonlóan létezhetnek arra vonatkozó megállapítások, hogy az ország megvizsgálta-e azoknak az intézkedéseknek – köztük jogszabályoknak – a helyénvalóságát, amelyek a terrorizmusfinanszírozás támogatására felhasználható nonprofit szervezetekre vonatkoznak, hogy arányosan és eredményesen lehessen fellépni a feltárt veszélyekkel szemben. Ez elkülönül ugyan, mégis függ a kockázatértékeléstől, és befolyásolhatja az országban hozott további jogalkotási vagy más intézkedéseket.

(3) A 10. közvetlen eredménnyel foglalkozó eredményességi szakaszhoz hasonlóan előfordulhat, hogy tettek megállapításokat az intézmények által a nonprofit szervezeteknek nyújtott tájékoztatással kapcsolatban. Elegendő volt a tájékoztatás? Valóban megtörtént? Milyen további teendők vannak még? A kölcsönös értékelő jelentés általában jelezni szokta, ha a kormányoknak fokozniuk kell a nonprofit szervezetek tájékoztatását, ami ideális belépési pontot kínál a nyomkövetési eljárásba.

(4) Meg kell vizsgálni, hogy találhatók-e a nonprofit szervezetekre vonatkozó szabályozási kerettel kapcsolatos megállapítások, különösen a nonprofit szervezetek bejegyzését és engedélyezését, tájékoztatási, felügyeleti, pénzügyi és számviteli rendelkezések és előírások betartását, nyilvántartás vezetését, forrásszerzést stb. illetően. Amennyiben ezeknek egy része a 8. ajánlásban foglalt előírások alapján nem bizonyult kellően átfogónak, abból következtetni lehet a nyomkövetés során esetlegesen szükségessé váló intézkedésekre.

Ezt követi a **súlyozást és a következtetéseket tartalmazó rész**, amelyben a **kölcsönös értékelő jelentés összefoglalja e szakasz főbb megállapításait, és megállapítja a végleges minősítést a 8. ajánlásra vonatkozóan**. A minősítés az ajánlás tekintetében lehet: megfelel, nagyrészt megfelel, részben megfelel és nem felel meg.

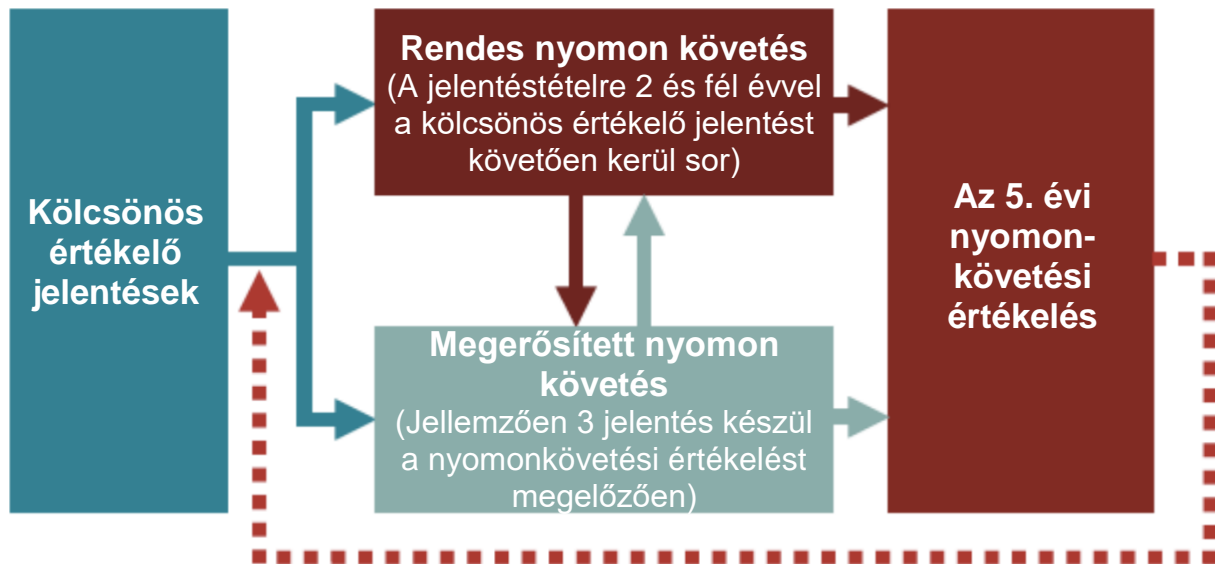
3. Egyes kölcsönös értékelő jelentésekben – de korántsem mindegyikben – **az értékelők konkrét ajánlásokat fogalmaznak meg** az ország számára arról, hogyan hajthatja végre hatékonyabban a 8. ajánlást és az FATF-előírásokat. Ezek a civil társadalom képviselői számára is hasznosak lehetnek, mivel tájékozódhatnak belőlük arról, hogy a kormány nagy valószínűséggel mely területekre fog összpontosítani a nyomkövetési tevékenységei során. Ugyanakkor esetenként előfordulhat, hogy ezek az ajánlások, ha nem kellően árnyaltan fogalmazzák meg őket, ártanak a nonprofit szervezeteknek, és arra

készíthetik a kormányokat, hogy az FATF-előírások alkalmazása címén további kategorikus szabályokat vagy korlátozásokat vezessenek be a civil társadalomra vonatkozóan.

Példa: A pénzmosás elleni intézkedések értékelését vizsgáló szakértői bizottság **(Moneyval) által készített és közzétett szerb kölcsönös értékelő jelentés szerint az ország a 8. ajánlás tekintetében „részben megfelel”** minősítést kapott. A jelentés szóhasználata ártalmasnak tekinthető, mivel szabályozás bevezetésére sarkallhat, ami a nonprofit szektor túlszabályozásához vezethet. A jelentésben az áll, hogy Szerbia még nem követ célzott megközelítést, így nem felügyeli a nonprofit szervezeteket, és nem nyújt nekik iránymutatást a terroristák által elkövetett visszaélésekkel szembeni esetleges kiszolgáltatottságukat illetően. Emellett kimondja, hogy „[j]óllehet egyes nonprofit és vallási szervezeteket már kihasználtak terrorizmusfinanszírozás céljára a régióban, mégsem vizsgálta még a kormány a nonprofit szektort és annak sebezhető pontjait, ahogyan az esetleges terrorizmusfinanszírozási célú visszaélések megfigyelésére irányuló intézkedések és a terrorizmusfinanszírozás veszélyének tudatosítását és megismertetését célzó tájékoztató tevékenységek is hiányoznak.” A kölcsönös értékelő jelentés továbbá arra a következtetésre jutott, hogy „[h]iányosságok tapasztalhatók a nonprofit szervezetek – különösen a jogi felelősséget nem viselő – tevékenységeinek ellenőrzésében”. A kölcsönös értékelő jelentés emellett felhívja az országot arra, hogy végezze el a nonprofit szektor hivatalos vizsgálatát a nonprofit szervezetek tevékenységeire, méretére és terrorizmusfinanszírozással szembeni kiszolgáltatottságára tekintettel, és hajtson végre figyelemfelkeltő programokat. A kölcsönös értékelő jelentés emellett azt ajánlja, hogy „[h]elyénvaló és arányos intézkedéseket kell tenni a pénzügyi átláthatóság és a nonprofit szervezetek által gyűjtött források feletti ellenőrzés fokozása érdekében, mivel ezeknél a pénzeszközöknél a legnagyobb a veszélye annak, hogy a terroristák visszaélnek velük. Egyértelmű eljárásokat vagy mechanizmusokat kell bevezetni a civil egyesületek és alapítványok, valamint vallási szervezetek jogszerű működésének hatékony ellenőrzése érdekében, hogy feltárhatóak legyenek a terrorizmusfinanszírozási célú visszaélések, és végrehajtható ...”.

NYOMONKÖVETÉSI ELJÁRÁSOK

Az FATF-előírások alapján értékelt összes ország részt vesz a nyomonkövetési eljárásokban, amely lehet rendes vagy megerősített nyomonkövetési eljárás. Az FATF szerint e nyomonkövetés célja az, hogy ösztönözze az FATF-eljárások alkalmazását a kölcsönös értékelő jelentések elfogadását követően, és javítsa az elszámoltathatóságot.

Forrás: FATF-eljárások

- Rendes nyomon követés – folyamatos nyomon követést biztosító általános mechanizmus. Ez az a minimumkövetelmény, amely minden országra vonatkozik, mivel két és fél évvel az adott ország kölcsönös értékelő jelentésének elfogadását követően jelentést kell benyújtaniuk az FATF/FSRB plenáris ülésére. Öt év elteltével minden országot nyomonkövetési értékelésnek kell alávetni. Rendeltetését tekintve ez egy célzott, de átfogóbb jellegű jelentés az ország által elért eredményekről, amely elsősorban azokra a területekre koncentrál, ahol változások történtek, továbbá a kölcsönös értékelő jelentésekben meghatározott nagy kockázatú területekre, illetve az ennek nyomán meghatározott kiemelt intézkedési területekre.
- Megerősített nyomon követés – FATF/FSRB. A plenáris ülésen dönthetnek úgy, hogy az országot megerősített nyomon követés alá helyezik, ami azt jelenti, hogy az országnak többször kell jelentést tennie, mint a rendes nyomonkövetési eljárás során. A megerősített nyomon követés alá tartozó országok jellemzően a kölcsönös értékelő jelentésük elfogadását követő negyedik plenáris ülést követően nyújtanak be először jelentést, ezt követően pedig még kétszer nyújtanak be jelentést a három/hat plenáris ülés után. A jelentéstétel gyakorisága változó. A rendes nyomonkövetési eljáráshoz hasonlóan öt év elteltével minden országot nyomonkövetési értékelésnek kell alávetni.

A megerősített nyomon követés alá helyezés feltételei

Egy országot azonnal megerősített nyomon követés alá kell helyezni, ha az alábbi feltételek valamelyike fennáll:

- a technikai megfelelés tekintetében 8 vagy annál több NC/PC (nem megfelelő/részben megfelelő) minősítést kapott, vagy
- a 3., 5., 10., 11. és 20. ajánlás közül egy vagy több tekintetében NC/PC minősítést kapott, vagy
- a 11 eredményességi mutató közül 7 vagy több tekintetében alacsony vagy mérsékelt szintű eredményességet állapítottak meg, vagy
- a 11 eredményességi mutató közül 4 vagy több tekintetében alacsony szintű eredményességet állapítottak meg.

Váltás a rendes és a megerősített nyomon követés között

Az FATF/FSRB plenáris ülésén bármikor dönthetnek úgy, hogy egy országot megerősített nyomon követés alá helyeznek, ha jelentős számban vannak olyan kiemelt fontosságú intézkedések, amelyeket nem rendeztek időben és megfelelő módon. Például ha a plenáris ülés tudomására jut, hogy valamely ország a rendes nyomonkövetési eljárás során a korábbinál alacsonyabb megfelelési szintet ért el az FATF-előírások vonatkozásában, akkor az érintett országot megerősített nyomon követés alá helyezik, ha technikai megfelelésének szintje a plenáris ülés megítélése szerint a 3., az 5., a 10., a 11. és a 20. ajánlások közül egy vagy több tekintetében NC/PC-vel egyenértékű szintre változott.

Hasonlóképp, egy megerősített nyomon követés alá tartozó ország is bármikor átkerülhet a rendes nyomonkövetési eljárás alá az alábbi helyzetekben, különösen ha az FATF/FSRB meggyőződött arról, hogy az ország jelentős előrelépést ért el a kölcsönös értékelő jelentésében meghatározott kiemelt fontosságú intézkedéseket illetően, vagy kielégítő lépéseket tett hiányosságai orvoslására.

o Nyomonkövetési jelentések

Az országot az összes nyomonkövetési jelentésben felkérjük, hogy adjon tájékoztatást a technikai megfeleléssel kapcsolatos aktuális helyzetéről (melyet aztán fel lehet használni az újbóli minősítésekhez) és az eredményességről.

A rendes nyomonkövetési jelentések fő témája a technikai megfelelés újraminősítése és/vagy a kölcsönös értékelő jelentésekben említett hiányosságok orvoslásában elért haladás.

A megerősített nyomon követés esetében az első jelentésnek legalább vázlatosan tartalmaznia kell, hogy az ország milyen stratégiával rendelkezik a kölcsönös értékelő jelentésben megállapított problémák orvoslására. A további jelentések középpontjában a technikai megfelelés újbóli minősítése és/vagy a kölcsönös értékelő jelentésekben említett hiányosságok orvoslásában elért haladás áll.

A nyomonkövetési értékelés célja az, hogy átfogóbb tájékoztatást adjon az ország pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet szolgáló rendszerének aktuális helyzetéről. Erre az értékelésre öt évvel az ország kölcsönös értékelő jelentésének elfogadását követően kerül sor, függetlenül attól, hogy az ország rendes vagy megerősített nyomon követés alatt áll-e. Ezen nyomon követésen belül az értékelés elsősorban az alacsony vagy közepes eredményességű (LE/ME) közvetlen eredményekre (IO) irányul a magasabb kockázatú területeken.

A rendes nyomonkövetési jelentéseket és nyomonkövetési értékelő jelentéseket közzéteszik. A megerősített nyomonkövetési jelentések közzétételének gyakoriságáról az FATF/FSRB dönt, de újraminősítés esetén mindig közzéteszik őket.

A nyomonkövetési jelentések esetében az FATF csak a technikai megfelelési elemzést teszi közzé, mivel a frissített eredményességi információkat az FATF/FSRB plenáris ülése csak a következő nyomonkövetési értékelésnél elemzi és vitatja meg. Az eredményesség elemzését belefoglalják a közzétett nyomonkövetési értékelésbe.

AZ FSRB TAPASZTALATAI A NYOMONKÖVETÉSI ELJÁRÁSOKKAL

Mind az FATF, mind az FSRB esetében a nyomonkövetési eljárás kialakítása még mindig folyamatban van¹⁴ a legutóbbi országértékeléseket követően: megbízható folyamatot kell kialakítani, módosítani kell az eljárásokat, dokumentumsablonokat és útmutatókat kell kidolgozni a tagországok számára, és ki kell képezni a tagokat. Ezekről a folyamatokról jelenleg csak korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésre, illetve kerülnek közzétételre anyagok. A nyomon követés kialakítása azonban lendületesen zajlik. Az alábbiakban ezzel kapcsolatban emelünk ki egy-két érdekesebb pontot.

- **GIABA¹⁵**

A GIABA (Nyugat-afrikai Pénzmosásellenes Kormányközi Akciócsoport) a nemzeti hatóságok és a tagországokban működő egyéb érdekelt felek körében végez felvilágosítást, és kiépíti a nyomonkövetési folyamat hatékony irányításához szükséges belső kapacitást. Külön technikai személyzet és szakértők – jogi, büntetőjogi és

¹⁴ Interjú az FATF titkárságával

¹⁵ Interjú a GIABA titkárságával

pénzügyi szakemberek – foglalkoznak azzal, hogy támogassák és figyelemmel kísérik a nyomkövetési eljárást, és így orvosolhatók legyenek az országok stratégiai hiányosságai a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem terén. A GIABA emellett rendelkezik egy dokumentumsablonnal a nyomkövetéshez, amely a tagállamok rendelkezésére áll, és amelyet bizonyos módosításokkal a 2. körben használni fognak. Ezt a sablont nem tették közzé. A nyomkövetési jelentések azonban elérhetők a GIABA honlapján.

A GIABA a plenáris üléseken és a magánszektorbeli résztvevők által látogatott egyéb kapacitásépítő programokon folyamatosan tart képzéseket a kölcsönös értékelési folyamatról és eljárásokról. A kölcsönös értékelő jelentések közzétételét követően a GIABA azt várja az országoktól, hogy gyakorlati lépésekkel orvosolják a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet szolgáló rendszereikben feltárt hiányosságokat. A GIABA szerint a nyomkövetési eljárás hatékony ösztönző az országok számára, mivel elegendő időt (a megerősített nyomkövetés esetében egy évet, a rendes nyomkövetés esetében 2 évet a kölcsönös értékelő jelentést követően) hagy az országoknak a kiemelt intézkedések és ajánlások végrehajtására és a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni rendszerekben feltárt hiányosságok orvoslására. Az országokat az is ösztönzi továbbá a teljesítményük javítására, hogy amennyiben a kiemelt intézkedésekkel kapcsolatban jelentős előrelépést értek el, akkor a megerősített nyomkövetés alól átkerülhetnek a rendes nyomkövetési eljárás alá, valamint ezt követően lehetőség van az ajánlások végrehajtásával kapcsolatos újraminősítésekre. A nyomkövetési tevékenységek a technikai megfelelésre és az eredményességre is koncentrálnak.

A GIABA úgy véli, hogy a nemzeti hatóságok és a nonprofit szervezetek között szorosabb együttműködésre van szükség ahhoz, hogy az utóbbiakat be lehessen vonni a nyomkövetési jelentéstételi folyamatba. A nemzeti hatóságokkal szemben elvárás, hogy széles körű konzultációkat folytassanak a GIABA-nak benyújtandó nyomkövetési jelentések elkészítése kapcsán. Különösen fontos, hogy az érintett nemzeti hatóságok együttműködjenek a magánszektorbeli érdekelt felekkel (köztük a nonprofit szervezetekkel) az ágazatot érintő hiányosságok kezelésében, elsősorban a megelőző intézkedéseket illetően annak érdekében, hogy javítsák az FATF-előírásoknak való általános megfelelést és a tagországok teljesítményét. Így a magánszektor – bár a nyomkövetési jelentéstételi folyamatban nem vesz részt közvetlenül – kulcsszerepet játszik a tagországok által tett előrelépésben, amelyről a nyomkövetési folyamat során számot adnak.

A nonprofit szervezetek bevonásával a nemzeti hatóságok hatékonyabban tudják orvosolni a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni rendszereikben fennálló hiányosságokat. Ezzel javul az ország teljesítménye, és ez pozitívan befolyásolja a nyomkövetési értékelési folyamatot is.

- **ESAAMLG¹⁶ (Kelet- és Dél-afrikai Pénzmosásellenes Csoport)**

Az ESAAMLG jelenleg felülvizsgálja a nyomkövetési eljárását, hogy összehangolja azt a legutóbbi FATF-módosításokkal¹⁷. 2017 szeptemberében elfogadott egy iránymutatást, hogy ezzel segítse az országokat a nyomkövetési folyamatuk lebonyolításában.¹⁸ A nyomkövetésre való felkészülés segítése érdekében pedig kidolgozott egy dokumentumsablont a nyomkövetési folyamathoz.¹⁹ A fejlemények koordinálása érdekében az ESAAMLG évente kétszer találkoztatót szervez a vezető tisztviselők munkacsoportjának, ahol a tagországoknak módjuk van tisztázni azokat a kérdéseket a nyomkövetési folyamattal kapcsolatban, amelyek nem világosak számukra.

Az a néhány ország, amelyet az ESAAMLG a legutóbbi értékelési kör során eddig értékelt, nagy elkötelezettséget mutat az iránt, hogy orvosolja az értékelők által a kölcsönös értékelő jelentésben megállapított hiányosságokat. Ezen országok közül ketten már újraminősítést kérnek néhány olyan ajánlással kapcsolatban, amelyek terén nem teljesítettek jól az értékelés során. A tagországokban egyre inkább tudatosul az is, hogy a nonprofit szektorral kapcsolatos terrorizmusfinanszírozási kockázatokat is értékelni kell, ezért most már a legtöbb ország részletesen foglalkozik ezzel a nemzeti kockázatértékelésében. Maguk a nonprofit szervezetek azonban a legtöbb országban még mindig viszonylag tájékozatlanok e tekintetben. Ezért többet kell tenni a nonprofit szervezetek tájékoztatása érdekében, és a nonprofit szervezeteknek kedvező szakpolitikákat kell kialakítani. A legtöbb ország még nem hajtott végre nemzeti kockázatértékelést vagy a nonprofit szervezetekre vonatkozó ágazati kockázatértékelést az ágazatot érintő kockázatok értékelése céljából.

A magánszektor bevonásának mértéke jelentősen javult, különösen azokban az országokban, amelyek már elvégezték a nemzeti kockázatelemzésüket, vagy ez a kockázatelemzés folyamatban van. Az esetek többségében a nonprofit szektor és a hatóságok sincsenek tisztában a pénzmosás/terrorizmusfinanszírozás elleni keretrendszerben betöltött szerepükkel. Azonban a hatóságok és a nonprofit szervezetek a nyomkövetési folyamatban való részvételük révén jobban megismerik a nonprofit szektorral kapcsolatos kockázatokat, és hogy hogyan lehet ezeket csökkenteni. A nonprofit szervezetek szabályozó hatóságai a rendszeres kapcsolattartás révén jobban rálátnak majd arra, hogy fennáll-e egyes nonprofit szervezeteknél a terrorizmusfinanszírozás veszélye, és oda tudják összpontosítani a szükséges erőforrásokat, ahol a legnagyobb szükség van a kockázat mérséklésére, ahelyett, hogy egy kaptafára készült eljárásokat alkalmaznak, ami a jelenlegi általános gyakorlat.

¹⁶ Interjú az ESAAMLG titkárságával

¹⁷ A FATF 2017. novemberi plenáris ülésén további módosításokat nyújtottak be megvitatásra.

¹⁸ Az iránymutatást hamarosan közzéteszik az ESAAMLG honlapján.

¹⁹ A dokumentumsablont 2017 után a legfrissebb módosításoknak megfelelően felül kell vizsgálni.

A KÖLCSÖNÖS ÉRTÉKELŐ JELENTÉSEK ÉS A NYOMON KÖVETÉS HATÁSA NEMZETI SZINTEN

Ez a dokumentum azt elemzi, hogy a kölcsönös értékelő jelentésnek és a nyomonkövetési folyamatnak milyen hatása van nemzeti szinten a nonprofit szektorra; az elemzés alapja egyrészt az a kockázatértékelési folyamat, amely meghatározza a kockázatnak kitett nonprofit szervezeteket, másrészt a kockázat mérséklésére szolgáló szakpolitikai és jogi keret.

1. A kockázatértékelési folyamatra gyakorolt hatás

Az FATF-tól és az FSRB-ktől származó legutóbbi kölcsönös értékelő jelentések szerint több ország nem teljesítette maradéktalanul azt a követelményt, hogy nemzeti szinten átfogóan áttekintse a nonprofit szervezetek tevékenységét, méretét és egyéb releváns tulajdonságait annak megállapítása érdekében, hogy a nonprofit szervezeteknél melyek azok a tulajdonságok és szervezettípusok, amelyek terrorizmusfinanszírozási kockázatot jelenthetnek. Az értékelők a megállapításaikban általában javasolják vagy kifejezetten ajánlják az országoknak, hogy végezzenek (alaposabb) kockázatértékelést a nonprofit szektorra vonatkozóan, és ezt követően a feltárt kockázatok alapján vizsgálják felül a nonprofit szervezetekre vonatkozó nemzeti szakpolitikai és jogi keretet.

Ezért azoknál az országoknál, amelyeknél a nonprofit szervezetekre vonatkozó kockázatértékelés nem kielégítő, a nyomonkövetési eljárás első lépése az kell, hogy legyen, hogy az eljárást az FATF 8. ajánlásában foglalt előírásoknak megfelelően folytassák le. Ezzel azt is meg lehet előzni, hogy az ország egy kaptafára készült szabályokat fogadjon el a nonprofit szervezetekre vonatkozóan, mivel a kockázatelemzésnek ki kell mutatnia, hogy a nonprofit szervezetek mely típusai és az ágazat mely részei vannak tényleges kockázatnak kitéve, és ezekre célzott, arányos intézkedéseket kell elfogadni. A 8. ajánláshoz kapcsolódó minősítéstől és a többi ajánláshoz kapcsolódó, a kölcsönös értékelő jelentésben foglalt minősítésektől függően az egyes országok eltérő fontossági sorrendet állítanak fel az intézkedések között a nyomonkövetési eljárásban.²⁰

²⁰ Az FATF szerint azok az országok, melyek általában véve sok ajánlással kapcsolatban alacsony minősítést kapnak, jellemzően azokra az FATF-előírásokra koncentrálnak, amelyekkel kikerülhetnek a megerősített nyomon követés alól, ez pedig általában nem a 8. ajánlás. Azok az országok viszont, amelyek a legtöbb ajánlással kapcsolatban általában véve jó besorolást kapnak, de a 8. ajánlással kapcsolatban nem, szívesebben ütemezik ezt az ajánlást a nyomonkövetési eljárás elejére, hogy a pontszámuk növekedjen.

- ***Uganda példája – Nemzeti kockázatértékelés lebonyolítása a 8. ajánláshoz kapcsolódó nem megfelelő minősítést követően***

Uganda kölcsönös értékelő jelentésében²¹ az állt, hogy a nonprofit szervezetek terrorizmusfinanszírozásnak való kitettségét nem értékelték, és nem tájékoztatták a nonprofit ágazatot a terrorizmusfinanszírozási tevékenységekről. A jelentés felmérte, hogy Uganda mennyire veszélyeztetett terrorizmusfinanszírozás szempontjából, és fennáll-e annak a lehetősége, hogy a nonprofit szektort terrorista tevékenységek finanszírozására szolgáló pénzeszegek továbbítására használják fel. A jelentésben javasolták, hogy a hatóságok próbálják meg felmérni, hogy a nonprofit szektor mennyire van kitéve a terrorizmusfinanszírozás kockázatának, és hozzanak intézkedéseket a megállapított kockázatok mérséklésére. A kölcsönös értékelő jelentésben azt is megemlítették, hogy az FATF nem javasolja mindegyik nonprofit szervezet bevonását a pénzmosás/terrorizmusfinanszírozás elleni keretrendszer alá. A jelentésben emlékeztették a kormányt arra, hogy hatóságoknak a 8. ajánlás szerint fel kell mérniük, mely nonprofit szervezetek vannak kockázatnak kitéve, és korlátozott számú intézkedést kell alkalmazni a szektornak a terrorizmus finanszírozóival szembeni védelmére. A jelentésben azt is hangsúlyozták, hogy az e területen elfogadott szabályok és intézkedések nem akadályozhatják ezen szervezetek jogszerű tevékenységeit.

2016 elején Uganda nemzeti kockázatértékelést indított a pénzmosás/terrorizmusfinanszírozás vonatkozásában, a Világbank nemzeti kockázatértékelési eszközét és módszertanát felhasználva, a Nemzetközi Vagyon-visszaszerzési Központ (ICAR) technikai segítségével.²² A nemzeti kockázatértékelés részeként a kormány, a felügyeleti hatóságok és a magánszektor képviselői találkoztak, hogy megvitassák a nemzeti kockázatértékelést (nem világos, hogy a nonprofit szervezetek részt vettek-e ebben). A rendelkezésre álló információkból ítélve a nemzeti kockázatértékelést már lebonyolították, de nem nyilvános, és nem elérhetők a megállapításai.

Ami az FATF-követelményeket illeti, a kormányok nem kötelesek közzétenni a nemzeti kockázatértékelésre vonatkozó jelentést, az FATF szerint viszont a megfelelő szektorral szükséges megosztani a releváns információkat és megállapításokat. Ezen információk megosztása szükséges ahhoz, hogy a nonprofit szektor lépéseket tudjon tenni a megállapított kockázatok mérséklésére. Remélhetőleg az ugandai hatóságok kellő időben közlik a nonprofit szektorral a kockázatértékelésnek a szektorra vonatkozó eredményeit.

²¹ Uganda kölcsönös értékelő jelentése itt érhető el: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsrb/ESAAMLG-mutual-evaluation-Uganda-2016.pdf>

²² Ez egy „diagnosztikai és döntéshozatali” eszköz, amely kvalitatív és kvantitatív információkat egyaránt felhasznál az ország pénzmosás/terrorizmusfinanszírozás általi veszélyeztetettségének felmérésére.

- ***Ausztrália példája – A nonprofit szervezetekre vonatkozó kockázatértékelést csak a 8. ajánláshoz kapcsolódó nem megfelelő besorolást követően bonyolították le***

Ausztrália kölcsönös értékelő jelentésében²³ megállapították, hogy az ország nem alkalmazott célzott megközelítést és nem felügyelte azokat a nonprofit szervezeteket, amelyeknél fennáll a terroristák általi visszaélés veszélye. A hatóságok nem vizsgálták meg, hogy milyen tipikus tulajdonságokkal rendelkeznek és milyen típusba tartoznak azok a nonprofit szervezetek, amelyeknél fennáll az a veszély, hogy terrorizmusfinanszírozásra használják fel őket. A kölcsönös értékelő jelentés javasolta, hogy az ország alkalmazzon célzott megközelítést a nonprofit szervezetekkel való visszaélés megakadályozása céljából. Első lépésként alaposan meg kell vizsgálniuk, hogy a nonprofit szervezetek esetében milyen terrorizmusfinanszírozási kockázat áll fenn, és mennyire van kitéve a szektor a terrorista tevékenységeknek.

Ausztrália csak 2016 és 2017 során végezte el a nonprofit szervezetekre vonatkozó ágazati kockázatértékelést, amelyet 2017 augusztusában tettek közzé.²⁴ A kockázatértékelésben két ausztrál intézmény, az ACNC (a jótékonyági szervezetek szabályozó szerve) és az AUSTRAC (a pénzmosás/terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó szabályozó szerv) működött együtt; az értékelés során kvalitatív és kvantitatív adatokat is felhasználtak a nonprofit szervezetekre vonatkozóan, és tudományos kutatásra, valamint a bűnüldöző szervek hírszerzési információira is támaszkodtak. A folyamatban a nonprofit szervezetek is részt vehettek, és a nonprofit szervezetek körében országos felmérésre került sor a kockázattal és a kitettséggel kapcsolatban. A kockázatértékelés célja az volt, hogy jobban megértsék azoknak a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatoknak a mértékét, jellegét és típusait, amelyekkel a nonprofit szektor szembesül. Az értékelés keretében olyan gyakorlati stratégiákat és eszközöket is javasoltak a nonprofit szervezeteknek, amelyekkel megvédhetik magukat ezektől a kockázatoktól, és emellett az értékelés hozzájárul a visszaélés által veszélyeztetett nonprofit szervezetekre irányuló információgyűjtés és nyomozás koordinációjához.

A nyilvánosan elérhető jelentés szerint az ausztrál nonprofit szektor közepes kockázatúnak tekinthető mind a pénzmosást, mind a terrorizmusfinanszírozást illetően. A jelentés rámutat arra, hogy az ausztrál nonprofit szervezetek megfelelő irányítás, a kockázatok megértése, szigorú belső ellenőrzések és megfelelő elszámoltathatóság révén jobban tudják kezelni a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatokat. A jelentés nem javasolt további intézkedéseket a kockázatok mérséklésére.

²³ Ausztrália kölcsönös értékelő jelentése itt érhető el: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/Mutual-Evaluation-Report-Australia-2015.pdf>

²⁴ A kockázatértékelés itt érhető el: <http://www.acnc.gov.au/nfprisk>

2. A nemzeti jogszabályokra gyakorolt hatás

Az FATF és az FSRB-k által készített kölcsönös értékelő jelentések különféle megállapításokat tartalmaznak a 8. ajánlással kapcsolatos követelmények végrehajtását illetően, különösen a nonprofit ágazat koordinációja, nyomon követése és felügyelete kérdésében. Némely jelentés közvetlen ajánlásokat is tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy az országoknak mit kellene javítaniuk a szabályozási keretükben. A szabályozási tevékenységet azonban mindig meg kell előznie a nonprofit szektor alapos és kielégítő kockázatértékelésének, hogy az FATF-előírásoknak megfelelően célzott és arányos intézkedéseket lehessen kidolgozni. Ezért a szabályozási tevékenységre általában a nyomonkövetési eljárás második lépéseként kerül sor, miután az ország alaposan mérlegelte a kockázatértékelés eredményeit és a nonprofit szektorra vonatkozóan érvényben lévő szabályokat.

- ***Belgium példája – A szabályozási keret kiegészítése a 8. ajánláshoz kapcsolódó, részben megfelelő besorolást követően***

Belgium kölcsönös értékelő jelentése²⁵ hiányosságokat tárt fel a nonprofit szervezetek átláthatóságával kapcsolatos kötelezettségek igazgatási felügyeletét, a tudatosságnövelést és a célzott intézkedéseket illetően. Különösen az átláthatósági ellenőrzéseket kritizálták, mivel azok nem fedték le a 8. ajánlás szerinti összes elemet. Emellett megállapították, hogy nincsenek kezdeményezések a tudatosság növelésére és a nonprofit ágazatnak a terrorizmusfinanszírozási kockázatokról való tájékoztatására. A belga hatóságok azonban beazonosították a kockázatnak kitett nonprofit szervezeteket, és bevezették a tevékenységeik és tranzakcióik folyamatos nyomon követését. Így a kölcsönös értékelő jelentésben a kockázatértékelést kielégítőnek minősítették.

A nyomonkövetési eljárás során a belga hatóságok, különösen az igazságügyi minisztérium, felvette a kapcsolatot a nonprofit szektor kulcsfontosságú szereplőivel annak érdekében, hogy a 8. ajánláshoz kapcsolódó követelmények teljesítéséhez potenciálisan további szabályokat dolgozzanak ki. A minisztérium például kikérte az ágazat véleményét azzal a javaslattal kapcsolatban, amely további elszámoltathatósági követelményeket vezetne be, melyek szerint a nonprofit szervezeteknek a 40 000 eurót meghaladó összegű adományok esetében be kell jelenteniük az adományozót és az adományozás részleteit. A minisztérium kikérte továbbá az ágazat véleményét azzal kapcsolatban is, hogy ezeket az információkat célszerű-e nyilvánosságra hozni. Az ágazat képviselői szerint az adományozó nevének és/vagy címének, valamint az adomány összegének nyilvánosságra hozatala ellentétben lenne az adatvédelemhez és az egyesülési szabadsághoz való joggal, és egy ilyen követelmény negatívan befolyásolná az adakozó kedvet Belgiumban.

²⁵ Belgium kölcsönös értékelő jelentése itt érhető el: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/Mutual-Evaluation-Report-Belgium-2015.pdf>

Az ágazat képviselői azt az opciót javasolták, hogy ezt az információt (amennyiben gyűjtik) csak kérésre bocsátják a hatóság rendelkezésére. Továbbá benyújtásra került egy törvénytervezet a gazdasági társaságokról és a nonprofit szervezetekről, amelynek célja a gazdasági társaságokra és a nonprofit szervezetekre vonatkozó szabályok összehangolása, nevezetesen, hogy ugyanazon kötelezettségek és csőd szabályok vonatkozzanak rájuk, ugyanolyan lehetőségük legyen kereskedelmi műveletek végzésére stb.; a tervezet tárgyalása még folyamatban van.

- **Magyarország példája – A szabályozási keret kiegészítése a 8. ajánláshoz kapcsolódó, részben megfelelő besorolást követően**

A Magyarország kölcsönös értékelő jelentésében²⁶ foglalt megállapítások szerint „kétélyek merülnek fel a nonprofit szektor átláthatóságának szintjét illetően”. A jelentés így fogalmaz: „Magyarországnak hatékony mechanizmust kell létrehoznia a nonprofit szektornak a terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos tájékoztatására, valamint a magasabb terrorizmusfinanszírozási kockázatot jelentő nonprofit szervezetek figyelemmel kísérésére. Magyarországnak biztosítania kell a nonprofit szervezetek megfelelő szintű átláthatóságát, és a nonprofit szervezetek által kapott pénzüsszegek megfelelő szintű ellenőrzését.” Ez egy példa arra, amikor az értékelő által adott értékelés és ajánlás negatív hatással lehet a nonprofit szektorra vonatkozó jogi keretre, mivel nagyobb átláthatóságot és szigorúbb ellenőrzést javasolt. A kölcsönös értékelő jelentésben szerepelt egy olyan megállapítás is, miszerint Magyarországnak hivatalosan fel kell mérnie a nonprofit szektort, hogy értékelje az ágazat terrorista tevékenységeknek való potenciális kitettségét, és időről időre újra kell értékelnie ezt az információt. A jelentés azt is megállapította, hogy nem léteznek tájékoztató tevékenységek a nonprofit ágazat számára a kockázatokkal kapcsolatban.

Jóllehet a kölcsönös értékelő jelentésben egyértelműen az áll, hogy Magyarországnak a kockázatalapú megközelítés első lépéseként fel kell mérnie a nonprofit ágazatot és célzott tájékoztatást kell biztosítania, Magyarország a kölcsönös értékelő jelentésben foglalt megállapításokkal indokolta egy új, valamennyi civil szervezetre (NGO) vonatkozóan korlátozásokat bevezető jogszabálynak az elfogadását; ez az új jogszabály előírja, hogy az évente több mint 24 000 euró összegű „külföldről származó pénzügyi juttatásban” részesülő szervezetek „külföldről támogatott” szervezetként kötelesek bejelenteni magukat, és ekként kell magukat feltüntetniük kiadványaikban, honlapjukon és nyilvános anyagaikban. A civil szervezeteknek adatokat kell továbbá közölniük a nagy egyéni támogatóikról, amelyeket nyilvánosan hozzáférhető nyilvántartásba vesznek. Az előírásokat nem teljesítő civil szervezeteket megszüntethetik.²⁷ A törvény általános

²⁶ Magyarország kölcsönös értékelő jelentése itt érhető el: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsrb/MER-Hungary-2016.pdf>

²⁷ A törvénytervezet preambuluma említi a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet, jelezve, hogy a törvény hozzájárul „a pénzmosás elleni küzdelem nemzetközi erőfeszítéseihöz”.

indokolása szerint „(F)igyelemmel kell lenni továbbá azokra a kihívásokra, amelyeket a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásával összefüggésben az átláthatatlan eredetű pénzügyi mozgások jelentenek. ... (A)z ebből fakadó veszély nem csak a profitorientált szektort fenyegeti, hanem a civil szférában is megjelenhet.” A kormány egyértelműen félreértelmezte az FATF-előírásokat, mivel nem kockázatalapú, célzott és arányos megközelítést alkalmazott – a törvény elfogadása előtt nem voltak közzétett kockázatelemzési megállapítások a nonprofit szervezetekre vonatkozóan. A kormány továbbá nem tájékoztatta a nonprofit szervezeteket és nem vonta be őket széles körben kockázatértékelésbe vagy kockázatmérés-kló intézkedések kidolgozásába.

MELY PONTOKON KAPCSOLÓDhatnak BE A NONPROFIT SZERVEZETEK A NYOMON KÖVETÉSBE?

A nonprofit szervezetek számára kulcsfontosságú, hogy bekapcsolódjanak a nyomonkövetési eljárásba vagy folytassák az abban való részvételt, hogy ezáltal befolyásolni tudják az országnak az értékelők megállapításaira adott válaszlépéseit, biztosítani tudják, hogy ezek a válaszlépések összhangban vannak a megállapított kockázattal és szükségletekkel, és nem vezetnek a szektor túlszabályozásához. A nonprofit szervezetek felhasználhatják továbbá ezeket a jelentéseket arra, hogy kérjék a működésüket már korlátozó jogszabályok módosítását: például Ugandának az ESAAMLG által készített kölcsönös értékelő jelentése egyértelműen problémaként jelzi a kockázatértékelés hiányát, és azt is megállapítja, hogy a kormánynak nem lenne szabad (korlátozó) intézkedéseket alkalmaznia az összes nonprofit szervezetre nézve, ahogy azt jelenleg teszi.²⁸

A nonprofit szervezeteknek stratégiát kell kialakítaniuk arra vonatkozóan, hogy hogyan kapcsolódhatnak be az FATF-folyamatba a kölcsönös értékelő jelentés közzétételét és a megállapítások, hiányosságok és potenciális ajánlások ismertté válását követően. A kölcsönös értékelő jelentés egyfajta „útmutatóként” szolgálhat a nonprofit szervezetek számára a kormánnyal kapcsolatos stratégiájuk egyértelművé tételére és prioritásainak meghatározására, valamint a bekapcsolódás mikéntjére és időpontjára vonatkozóan.

Az alábbi stratégiák képzelhetők el:

- **Ha az országot a kölcsönös értékelő jelentést követően megerősített nyomon követés alá helyezik,** a nonprofit szervezeteknek figyelniük kell, hogy a kormány intenzíven elkezd-e dolgozni az előírásoknak való megfelelés javításán, ideértve elsősorban azon FATF-ajánlásokat, amelyekhez kapcsolódóan nem megfelelő vagy részben megfelelő besorolást kapott az ország.
- **Amennyiben ezen ajánlások egyike a 8. ajánlás, akkor a nonprofit szervezeteknek figyelniük kell, és készen kell állniuk a bekapcsolódásra,** hogy részt vehessenek a nonprofit ágazatra vonatkozó új szakpolitikák és szabályozások kialakításában.
- Ha a kölcsönös értékelő jelentés szerint **a nonprofit ágazatot illetően nem készült kockázatértékelés** (vagy a meglévő kockázatértékelés nem megfelelő), a nonprofit szervezetek számíthatnak arra, hogy a kormány valamilyen formában kockázatértékelést kezdeményez, és kérniük kell a kormányt, hogy részt vehessenek ebben.

²⁸ Uganda kölcsönös értékelő jelentése itt érhető el: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsrb/ESAAMLG-mutual-evaluation-Uganda-2016.pdf>

A nyomonkövetési időszak jó alkalmat jelent a nonprofit szervezeteknek a koalícióra lépésre és arra, hogy álláspontjukat kifejejtsék a kormánynak, különösen, ha fel tudják ajánlani együttműködésüket az FATF-előírásoknak az ágazat sérelme nélküli végrehajtásában. A nyomon követés értékelési folyamatából való kimaradás két kockázatot is hordoz:

- A nonprofit szervezetek nem szólhatnak bele a kockázatértékelők és a kormány által javasolt mérséklő intézkedések kidolgozásába és/vagy ellenzésébe (beleértve a már hatályos önszabályozó intézkedéseket);
- A nonprofit szervezetekre vonatkozóan további törvényeket, törvénymódosításokat vagy szabályokat hozhatnak, amelyek tovább szűkítik a mozgásterüket.

A bekapcsolódásra vonatkozó lehetséges javaslatok:

1. Általános

- A nonprofit szervezeteknek szövetkezniük kell egymással – az ágazat sokféle szereplőjét bevonva –, hogy felhívják a figyelmet az ágazat túlszabályozására.
- Az országban működő nonprofit ernyőszervezeteket is rá kell venni az ügy támogatására és a mellette való kampányolásra, különösen, ha az az ország összes nonprofit szervezetét érinti.
- Vegyék fel a kapcsolatot a nonprofit szervezetekért és/vagy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemért felelős intézményekkel, és folytassanak nyílt párbeszédet a nonprofit szervezetek aggályairól.

2. A kockázatértékelési folyamat

- Az ágazati kockázatértékelésbe be kell vonni a nonprofit szervezetek képviselőit is, beleértve a szolgáltatást nyújtó és az érdekképviselői csoportokat is, valamint a nonprofit ernyőszervezeteket.
- Ki kell deríteni, hogy a kormány a nemzeti kockázatértékelés részeként végzett-e ágazati kockázatértékelést. Ki kell deríteni továbbá azt is, hogy a folyamat milyen eredménnyel járt a nonprofit szervezetekre nézve – az értékelés megállapításainak elérhetőeknek kell lenniük.
- Ha nem lehetséges a kormánnyal a kölcsönös bizalom és tisztelet talaján együttműködni, akkor önöknek kell kockázatértékelést végezniük az ágazatra vonatkozóan. Az ágazat széles körű ismereteket és értékes információkat tud nyújtani az ágazat szerkezetére, szerveződésére és méretére vonatkozóan, valamint segíteni tud a kockázat szintjének megállapításában és a sebezhető pontok feltárásában (lásd pl. a svájci nonprofit szervezetek által saját kockázataikra nézve készített rövid áttekintést, amely kölcsönös értékelő jelentésükben is szerepelt: <http://fatfplatform.org/risk-assessment/>).
- Dokumentálják az ágazatban létező önszabályozó mechanizmusokat és azok eredményességét. A feltárt gyengeségeket és kockázatokat illetően vegyenek fontolóra mérséklő intézkedéseket. Mindkettőt hozzák fel érvként a kormánynak az újabb (káros) szabályozásokkal szemben.

3. Szakpolitikai és szabályozási keret

- Dokumentálják a legfrissebb jogszabályoknak/szabályozásnak az önk mindennapi működésére gyakorolt hatását, illusztrálandó a túlszabályozást és a hatályos jogszabályok módosításának/visszavonásának ebből következő szükségességét (lásd pl. hogyan dokumentálták az USA-beli nonprofit szervezetek a terrorizmus-ellenes jogszabályoknak a működésük eredményességére gyakorolt hatását: <http://www.charitvandsecurity.org/sites/default/files/files/FATFUSEvalMemo2015.pdf>)
- Érveljenek a jogszabály módosítása vagy visszavonása mellett, összhangban a kockázatértékeléssel és a kockázatalapú, célzott megközelítéssel, a javasolt mérséklő intézkedésekkel és a meglévő önszabályozó intézkedésekkel.
- Kísérjék figyelemmel az FATF vagy az FSRB titkárságának nyomkövetési eljárással kapcsolatos fellépését, és lépjenek vele kapcsolatba, hogy ellenőrizhessék, milyen új intézkedéseket és szabályozást fogad el a kormány az FATF-ajánlásoknak való megfelelés érdekében, és azoknak milyen esetleges hatása lehet az önk ágazatára.
- Szervezzenek találkozót az érdekelt felek számára – a kormányzat (azaz a pénzügyminisztérium, a pénzügyi hírszerzési hatóság, a bankok, a civil szervezetek szabályozói és az FATF/FSRB titkársága) képviselői bevonásával – a részvétel, a jobb megértés és a változás kezdeményezése érdekében.

1. melléklet: A kölcsönös értékelési folyamat lépései

1. Előkészületek	A helyszíni látogatás előtt hat hónappal az FATF a fogadó országgal egyetértésben meghatározza az értékelési folyamat időpontját és ütemtervét.
2. Az értékelő csapat megerősítése és összeállítása	A helyszíni látogatás előtt hat hónappal történik. A csapat általában 5-6 szakértő értékelőből áll, akik közt van legalább egy jogi, egy pénzügyi és egy bűnüldözési szakértő, és akiket elsősorban az FATF vagy az FATF-hez hasonló regionális szerv tagországaiból kérnek fel; az értékelő csapatot az FATF titkárságának tagjai támogatják. Fő céljuk egy elemzést, megállapításokat és ajánlásokat tartalmazó független jelentés elkészítése arról, hogy az ország a technikai megfelelés és az eredményesség szempontjából milyen mértékben teljesíti az FATF-előírásokat.
3. Tájékoztatás az aktuális technikai megfelelésről	A helyszíni látogatás előtt négy hónappal az országoknak ki kell tölteniük egy kérdőívet a hatályos szakpolitikáik, törvényeik és rendeleteik technikai megfelelésének aktuális állapotáról, hogy ezzel releváns információt szolgáltassanak az értékelő csoportnak.

4. Tájékoztatás az aktuális eredményességről	A helyszíni látogatás előtt négy hónappal az országoknak információt kell szolgáltatniuk az eredményességről az eredményességi értékelésben meghatározott 11 azonnali eredmény alapján.
5. A technikai megfelelés dokumentumalapú áttekintése	A helyszíni látogatás előtt három hónappal az értékelő csoport a dokumentumok alapján áttekinti az ország technikai megfelelési szintjét, a háttértényezőket és a pénzmosási/terrorizmusfinanszírozási kockázatokat. Ennek során azokból a releváns törvényekből, szabályozásokból és egyéb pénzmosás/terrorizmusfinanszírozás elleni intézkedésekből indul ki, amelyek adott időpontban hatályosak, vagy a helyszíni látogatás végéig hatályba lépnek.
6. A helyszíni látogatás kiemelt vizsgálati területeinek meghatározása	A helyszíni látogatás előtt két hónappal az értékelő csoport a látogatást megelőző elemzés alapján meghatározza, hogy a helyszíni látogatás során és a kölcsönös értékelő jelentésben mely területekre kell fókuszálni. Általában eredményességi kérdések jönnek szóba, de technikai megfelelési problémákat is megjelölhetnek. Az értékelés körét meghatározó dokumentum röviden ismerteti a fokozottan ellenőrzött területeket és a kiválasztásuk okát. Ez a dokumentum nem nyilvános.
7. A helyszíni látogatás programja	Az értékelt ország és az FATF/FSRB titkársága kidolgoz egy programtervezetet, és összehangolja a látogatás logisztikai részleteit. A programtervezetet az esetleges logisztikai intézkedésekkel együtt legalább nyolc héttel a látogatás előtt meg kell küldeni az értékelő csoportnak. A tervezetet legkésőbb három héttel a helyszíni látogatás előtt véglegesíteni kell. Az értékelő csoport a helyszíni látogatás során további találkozókat is kérhet. Az értékelők gyakran találkoznak nonprofit szervezetek képviselőivel is (bár ez az FATF módszertani kézikönyve szerint nem kötelező előírás).
8. A helyszíni látogatás	Az értékelők csoportja ellátogat az értékelt országba, hogy vizsgálja a rendszer eredményességével kapcsolatos 11 azonnali eredményt, és tisztázza az esetleges megoldatlan technikai megfelelési kérdéseket. Az értékelőknek ismerniük kell az országokra jellemző körülményeket és kockázatokat, és tudatában kell lenniük annak, hogy az országok az FATF-előírások megvalósításában különböző megközelítéseket követhetnek. A látogatás teljes hossza jellemzően tíz munkanap, de nagy kiterjedésű vagy összetett joghatóságok esetén ez hosszabb is lehet.

<p>9. A kölcsönös értékelő jelentés (MER) tervezetének kidolgozása</p>	<p>A helyszíni látogatás lezárulása és a MER-nek az FATF/FSRB plenáris ülésén való megvitatása között legalább 27 hétnek el kell telnie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>A MER első tervezete</u> - Az értékelő csoport a helyszíni látogatást követő hat hétben összehangolja és finomhangolja az első MER-tervezetet, beleértve a főbb megállapításokat, a potenciális észrevételeket és az országnak szóló kiemelt ajánlásokat. - <u>A MER második tervezete és összefoglalás</u> - miután az értékelő csoport megkapta az országnak a MER első tervezetére vonatkozó észrevételeit, az értékelő csoport négy héten belül áttekinti a különböző észrevételeket és további módosításokat eszközöl, valamint elkészíti a vezetői összefoglalót. - <u>Előzetes minőségi és következetességi vizsgálat</u> - az FATF kölcsönös értékelési folyamatának részeként ennek az előzetes vizsgálatnak a célja a MER elfogadható minőségének és következetességének biztosítása. - <u>Személyes találkozó</u> - az előzetes vizsgálat lezárulását követően az értékelő csoportnak és az országnak három hete van arra, hogy mérlegelje az ország és a vizsgálatot végzők által a második MER-tervezetre és a vezetői összefoglalóra vonatkozóan tett észrevételeket, megvitassa a valószínű változtatásokat és a megoldatlan kérdéseket, és meghatározza a személyes találkozón megvitatandó kérdések körét.
<p>10. A MER megvitatása a plenáris ülésen</p>	<p>Az FATF/FSRB plenáris ülésén a MER-ek és a vezetői összefoglalók (és különösen a kulcsfontosságú kérdések listájának) megvitatásakor a magas szintű és a legfontosabb, elsősorban az eredményességet érintő kérdésekre összpontosítanak.</p>
<p>11. A MER elfogadása és közzététele</p>	<p>Az FATF/FSRB plenáris ülése elfogadja a MER-t. Ezt követően ellenőrzik, hogy a szövegben vannak-e elütések vagy hasonló hibák. Valamennyi MER-t és vezetői összefoglalót közzéteszik az FATF/FSRB honlapján.</p>

12. Nyomonkövetési eljárások	<p>A MER megvitatását és elfogadását követően az országot rendes vagy megerősített nyomon követés alá helyezik. Az alapvető ellenőrzési mechanizmus a rendes nyomon követés minden ország számára. A megerősített nyomon követés intenzívebb ellenőrzést jelent; azon tagok esetében alkalmazzák, amelyeknek pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás elleni rendszereiben jelentős hiányosságokra derül fény (a technikai megfelelés vagy az eredményesség tekintetében). Mind a rendes, mind a megerősített nyomonkövetési eljárás esetében öt év elteltével az országot nyomonkövetési értékelésnek kell alávetni. Rendeltetését tekintve ez egy célzott, de átfogóbb jellegű jelentés az ország által elért eredményekről és a kiemelt intézkedési területekről.</p>
-------------------------------------	--